

ÅRSRAPPORT 2021

**HOLD
NORGE
RENT**

holdnorerent.no

Om Hold Norge Rent

Hold Norge Rent er en ideell forening som arbeider mot forsøpling. Foreningen skal forebygge forsøpling og bidra til opprydding av forsøpling.

Hold Norge Rent inviterer aktører i offentlig, privat og frivillig sektor til å delta i en felles dugnad mot forsøpling gjennom samarbeid og medlemskap.

Se holdnorerent.no for mer informasjon.

Ansvarlig utgiver

Hold Norge Rent

Utgitt

Oslo, august 2022

Redaktør

Lise Keilty Gulbransen

Tekst

Lise Keilty Gulbransen
Heidi Gromstad
Malin Stapnes Dahl
Merethe Hommelsgård
Mari Mo Osterheider

Forsidebilde

Munnbindforsøpling i Oslo
Foto: Hold Norge Rent

Layout

Parabol Studio

Trykk

TS Trykk AS

Adresse

Nedre Vollgate 9, 0158 Oslo

Telefon

40 00 14 38

E-post

post@holdnorerent.no

Nettside

holdnorerent.no

Organisasjonsnummer

914 773 547

Styreleder

Asgeir Knudsen

Daglig leder

Lise Keilty Gulbransen

Innhold

Om Hold Norge Rent.....	2
Innhold	3
1 Innledning.....	5
2 Om Hold Norge Rent.....	6
3 Medlemmer og samarbeidspartnere.....	7
4 Styret.....	8
5 Hovedaktiviteter.....	9
5.1 Hold Norge Rent-konferansen.....	9
5.2 Gullklypa.....	9
5.3 Før fuglene kommer.....	10
5.4 Vårryddedagen.....	10
5.5 Strandryddeuka/Strandryddedagen.....	11
5.6 Min bit av Norge.....	12
5.7 Folkeforskning.....	12
5.8 Kartleggingsprogrammet for vassdrag og innsjøer.....	13
5.9 Kunnskapsbasen.....	13
5.10 Samarbeidsprosjekter.....	14
5.11 Ryddeutstyr.....	16
5.12 Refusjonsordningen.....	18
5.13 Samarbeidsarenaen for aktører som arbeider mot marin forsøpling (SAM).....	18
5.14 Nettverk for frivillig opprydding.....	18
5.15 Kartlegging av forsøpling.....	21
6 Kommunikasjon.....	22
6.1 Hold Norge Rent-magasinet.....	22
6.2 Statistikk for egne kanaler.....	22
6.3 Mediearbeid.....	23
6.4 Utadrettet aktivitet.....	23
6.5 Rådgivings- og veiledningstjenester.....	24
6.6 #likefinsomfør.....	24
6.7 Det må du nesten bare drite i.....	29
6.8 Rapportert.....	29
7 Internasjonalt samarbeid.....	30
7.1 Nordisk samarbeid.....	30
7.2 Clean Europe Network (CEN).....	31
7.3 International Coastal Cleanup (ICC).....	32
7.4 Arctic Cleanup.....	32
8 Annen aktivitet.....	33
8.1 Ryddeaksjoner i egen regi.....	33
8.2 Plastforsøpling langs urbane elver.....	35
8.3 IPSOS-undersøkelse om Rydde og frivillig opprydding.....	35
8.4 Organisasjonsutvikling.....	36
9 Administrasjonen.....	37
10 Årsregnskap.....	38
Appendiks 1.....	39
Appendiks 2: Oversikt over adopterte områder per 31. desember 2021.....	40
Appendiks 3: Hold Norge Rents prinsipprogram mot forsøpling.....	42

1 Innledning

I 2021 mottok Hold Norge Rent (HNR) for første gang betydelige midler til forebyggende arbeid, og forebygging av forsøpling fikk dermed mer fokus og større plass i foreningens virksomhet.

Siden 2011 har HNRs virksomhet først og fremst bestått av mobilisering til, og tilrettelegging for, frivillig opprydding. Ryddeaksjoner har vært et verktøy for å fjerne søppel fra naturen, innhente kunnskap om forsøpling gjennom folkeforskning, skape oppmerksomhet rundt forsøpling som miljøproblem og jobbe forebyggende mot forsøpling gjennom bevisstgjøring.

Med utgangspunkt i HNRs strategiplan for 2020–22 har foreningen satset målrettet på utvidelse av det forebyggende arbeidet mot forsøpling, og i 2021 lyktes vi med å skaffe både midler og gode samarbeidspartnere til en rekke prosjekter som skal forebygge forsøpling.

Vårt mest effektive verktøy mot forsøpling er å identifisere og sette inn tiltak mot forsøplingsrisiko. Alle virksomheter, uansett bransje og samfunnssektor, må adressere forsøplingsrisiko knyttet til egne varer og tjenester hvis vi skal lykkes med å bekjempe forsøpling som miljøproblem.

Sammen med EPS-foreningen jobber HNR for å redusere forsøplingsrisikoen fra EPS/XPS i bygg- og anleggsbransjen. I Bølgen samarbeider vi med Mepex Consult og Oslofjordens Friluftsråd for å bistå bedrifter med å redusere forsøplingsrisikoen fra egne produkter. Sammen med LOOP utvikler vi plattformen «Havet begynner her» som samler aktører for å redusere forsøplingsrisikoen i urbane miljøer.

Adferd på badet er dessverre forbundet med betydelig forsøplingsrisiko. HNR er derfor svært glad for støtten fra Handelens Miljøfond til innhenting av mer kunnskap om bruken av toalettet som avfallsbøtte og gjennomføring av en kunnskapskampanje for å øke dovett i Norge. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Norsk Vann og LOOP.

#likefinsomfør skal bidra til å redusere forsøplingsrisikoen knyttet til utendørsaktivitet. HNR inviterer hele samfunnet til å bli med på en holdningskappende kommunikasjonsdugnad. Dugnaden ble lansert i 2020, og vi fikk fornyet tillit og friske midler til videreføring i 2021.

En undersøkelse gjennomført av Ipsos på vegne av HNR viser at nærmere 600 000 frivillige plukket søppel i 2021. Dette er både viktig og imponerende, og vi takker alle som bidrar til frivillig opprydding.

Vi takker også våre medlemmer, sponsorer og samarbeidspartnere for støtten og samarbeidet i 2021¹ og ser frem til videre innsats sammen med dere.

Sammen mot forsøpling!

Asgeir Knudsen
Styreleder

Lise Keilty Gulbrandsen
Daglig leder

¹ https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2022/02/Hold-Norge-Rent_IPSOS_desember-2021.pdf

2 Om Hold Norge Rent

Hold Norge Rent er en ideell forening som arbeider mot forsøpling. Foreningens visjon er et søppelfritt Norge.

Arbeidet mot forsøpling er et felles ansvar, og HNR skal motivere alle deler av samfunnet til å bidra.

Hold Norge Rents hovedmål er å

- forebygge forsøpling
- engasjere offentlig, privat og frivillig sektor i arbeidet mot forsøpling
- mobilisere frivillige til opprydding av eierløst søppel
- ansvarliggjøre kildene til forsøpling
- levere kunnskap om forsøpling

Hold Norge Rent skal

- ha oversikt over og formidle kunnskap om forsøplings situasjonen i Norge
- bidra til å redusere, stoppe og forebygge forsøpling
- prioritere arbeidet mot marin forsøpling

- bidra til opprydding av forsøpling
- ha en solid og forutsigbar økonomi
- prioritere organisasjonsutvikling
- bidra til det internasjonale arbeidet mot forsøpling

HNR skal bidra til å samle miljøene i Norge som arbeider mot forsøpling og ressurser på avveie til dialog og samarbeid så vel som for utveksling av kunnskap og erfaringer. Videre skal foreningen bidra til økt gjenbruk og gjenvinning ved at avfall samles inn gjennom etablerte retur- og innsamlingsordninger.

Foto: Hold Norge Rent.

3 Medlemmer og samarbeidspartnere

Hold Norge Rent er en medlemsorganisasjon. Gjennom medlemskap og samarbeid bidrar aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor til arbeidet mot forsøpling.

Følgende kan være medlemmer:

- private bedrifter
- bransjeorganisasjoner
- offentlige virksomheter som kommuner, fylkeskommuner, offentlig eide selskaper m.fl.
- private foreninger, frivillige organisasjoner og stiftelser

Per 31. desember 2021 hadde HNR 110 medlemmer.

Medlemskontingentene for 2021 var henholdsvis kr. 12 250 for hovedmedlemmer, kr. 6 125 for støtte-medlemmer og kr. 2 500 for frivillige lag, foreninger og organisasjoner.

SAMARBEIDSPARTNERE

HNR hadde ti hovedsponsorer i 2021:

- Grønt Punkt Norge
- Ragn-Sells

- Skagerak Energi
- Sirkel Glass
- Infinitum
- Coop Norge
- Eplehuset
- Essity
- Plukkposen
- Norges sjømatråd

I tillegg ble HNRs samarbeidsavtale med Telenor Yng videreført, og vi inngikk en ny avtale med EPS-foreningen.

TILSKUDD, STØTTE OG GAVER

I 2021 mottok HNR tilskudd fra Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet og Oslo kommune, samt støtte fra Handelens Miljøfond, Sparebankstiftelsen DNB og Ocean Conservancy. Vi mottok gaver fra Norrøna og Ringnes så vel som fra enkeltpersoner, skoler, organisasjoner og andre bedrifter.

HOVEDMEDLEMMER

Artko AS
Asker kommune
Avfall Norge
Bergen kommune
Bewi Produkter AS
Bryggeri- og drikkevareforeningen
Buskerud Storsenter
Bærum kommune
Cosnordic AS
Den Norske Turistforening
Eplehuset
ERP Recycling
Essity Norway AS
Flok AS
Forbundet Kysten
Fosen Renovasjon IKS
Friluftsrådernes Landsforbund
Friluftsrådet Vest
Greencarrier Freight Services
GRID Arendal
Grønt Punkt Norge
Guri Kunna videregående skole
Hansa Borg Bryggerier
Helgeland Avfallsforedling IKS
Helly Hansen
Hold Havna Ren
Hurtigruten AS
Høyres Hovedorganisasjon
In the same boat
Infinitum

IRS Miljø IKS
Jotun AS
Karmøy kommune
Kristiansand kommune
Lantmännen Unibake Norway AS
Lofoten Avfallsselskap IKS
LOOP Stiftelsen for kildesortering og gjenvinning
Marinereparatørene
Mepex Consult AS
Miljøagentene
Miljøstiftelsen Elv og Hav
Mills AS
Nordhordland og Gulen Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Nordic Ocean Watch
Nordkapp kommune
Norges Bygdeungdomslag
Norges Dykkerforbund
Norges Fiskerlag
Norges Friidrettsforbund
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Padleforbund
Norges Seilforbund
Norges Volleyballforbund
Norsk Dekkretur
Norsk Friluftsliv
Norsk Vann

Norwex Norge AS
Orkla ASA
Oslofjorden Båteierunion
Plastfritt Hav
PLS Norge AS
Polyform
Ragn-Sells AS
Redningsselskapet
Remiks Miljøpark AS
RENAS AS
Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS
Reno-Vest IKS
Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
SALT Lofoten
Sandnes kommune
Sirkel Glass
Skagerak Energi AS
Sparebank1 Gudbrandsdal
Sparebank1 Hallingdal Valdres
Sparebank1 Søre Sunnmøre
Statskog
Stiftelsen FEE
Stiftelsen Risøy Folkehøyskole
Stiftelsen The Norwegian Clean Ocean Organization
Stiftelsen Vefsn Folkehøyskole
Stop Wasting Plastic
Team Rubicon Norge
Tine SA

Vellenes Fellesorganisasjon
Vestfold Avfall og Ressurs AS
Våre Strender
World Saving Hustle
World Wildlife Fund Norge
Ålesundregionen Interkommunale Miljøseksjon IKS

STØTTEMEDLEMMER

Batteriretur
Bouvet Norge AS
E3printable.no
Eagle Products AS
Ecofiber Recycling AS
Eian Fritid
Entercard Norge
Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap IKS
Friluftsmagasinet AS
Glasopor
Hålogaland Ressursselskap IKS
Innherred Renovasjon IKS
Masternes Gjenvinning AS
Norsk Resy
ReMidt
Romerike avfallsforedling IKS
SpilleTech AS
Stavanger kommune
VOI Technologies Norway AS

4 Styret

Hold Norge Rents styre i perioden 21. april 2021 til 27. april 2022

Asgeir Knudsen

Friluftsrådernes Landsforbund
(styreleder)

Solvor B. Stølevik

Kristiansand kommune
(styremedlem)

Line Berg Dørum

Orkla
(styremedlem)

Gunhild Solberg

Sirkel Glass
(nestleder)

Mona Nordhammer Sæther

Avfall Norge
(styremedlem)

Bente Sørum

Ragn-Sells
(1. varamedlem)

Beate Krokan Carlsson

Norges Jeger- og Fiskerforbund
(styremedlem)

Øystein Peder Solevåg

ÅRIM IKS
(styremedlem)

Steffen Aabel (fratrådte 28.09.)

Norges Friidrettsforbund
(2. varamedlem)

5 Hovedaktiviteter

Hold Norge Rents prosjektportefølje vokser, og i løpet av 2021 fikk prosjekter som skal forebygge forsøpling større plass i foreningens virksomhet.

5.1 Hold Norge Rent-konferansen

Hold Norge Rent-konferansen ble gjennomført for 10. gang i 2021. Konferansen fant sted 4.– 5. mai og satte fokus på næringslivets rolle i arbeidet mot marin forsøpling.

Tirsdag 4. mai inviterte vi til en utradisjonell fagdag i samarbeid med lokale ryddeaktører i Bodø, Trondheim, Ålesund, Lillehammer, Oslo, Fredrikstad, Byrknesøy, Frøya og Runde. Ryddeaktørene gjennomførte ryddeaksjoner og møteplasser sammen med lokale næringslivsaktører.

Hovedkonferansen 5. mai ble gjennomført digitalt grunnet pandemien. 171 deltakere fra næringslivet, forvaltningen, kommunesektoren, ryddemiljøet, friluftslivet, avfallsbransjen, miljøbevegelsen m.fl. fulgte konferansen.

Kine Martinussen fra HNR var konferansier, og konferansen ble åpnet av administrerende direktør i FNs miljøprogram, Inger Andersen. Programmet var en kombinasjon av direkteinnslag og videoopptak, og en rekke aktører som CleanSounds, Miljøagentene, Marine Recycling Cluster, Infinitum og Felleskjøpet gjorde en imponerende innsats for å skape engasjerende digitalt innhold.

Konferansens utstillerrum hadde seks digitale utstillere. Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og sponsormidler fra Ragn-Sells AS.

Programkomite for Hold Norge Rent-konferansen 2021

Kine E. Martinussen, Hold Norge Rent (leder)	Bård Bringsrud Svensen, ORKLA Home and Personal Care
Martin Julseth Barfod, HNRs styre	Sandra Toivio, Håll Sverige Rent
Kirsti Strømstad, Æra Strategic Innovation	Jan Henrik Sandberg, Norges Fiskarlag
Camilla Gramstad, Virke	Børge Bentsen, Egga – Marine Recycling Cluster
Johannes Daae, Grønt Punkt Norge	

5.2 Gullklypa

Gullklypa 2020 gikk til kunstner og miljøaktivist Pippip Ferner. Hun fikk prisen for vedvarende kreativ innsats og evne til å engasjere i kampen mot marin forsøpling.

Juryen bestod av leder Beate Krokan Carlsson (Norges Jeger- og Fiskerforbund/HNRs styre), Sten Helberg (mottaker Gullklypa 2019/Miljøstiftelsen Elv og Hav) og Rune Gaasø (Clean Shores Global/Oogori). Heidi Gromstad (HNR) var juryens sekretær.

Prisen ble delt ut av daværende klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn og ble offentliggjort i opptak under Hold Norge Rent-konferansen.

Gullklypa består av et diplom, en søppelklype og en gavesjekk fra Ragn-Sells AS.

Pippip Ferner og Sveinung Rotevatn under utdelingen av Gullklypa. Foto: Hold Norge Rent

5.3 Før fuglene kommer

Før fuglene kommer (FFK) er et landsomfattende ryddeprosjekt som skal mobilisere til opprydding før hekketiden starter og før ferdselsforbudet i fugle-reservater trer i kraft. Prosjektet er et samarbeid mellom HNR, Statens naturoppsyn (SNO) og BirdLife Norge i tillegg til lokale og regionale koordinatore og aktører.

FFK ble preget av pandemien i 2021. Flere planlagte ryddeaksjoner ble ikke gjennomført. Enkelte aksjoner som var planlagt på våren ble gjennomført på høsten, men flere steder var ikke dette mulig grunnet vegetasjon.

Som et ledd i arbeidet med FFK, setter HNR særskilt fokus på fugl og rydding. En reklamefilm om frivillig opprydding og fugleliv ble vist under reklamefrie dager i påsken. Videre ble det gjort opptak til nye filmer som skal produseres og vises i 2022.

Det ble gjennomført ryddeaksjoner i ni fylker i løpet av 2021. Her følger oversikt over et utvalg av disse aksjonene:

- Tromsø: Sørfugløya
- Møre og Romsdal: Gjøsunholmen fuglereservat og Volda
- Vestland: Ternøya, Koblandsøya, Begla og Stad
- Oslo: Drøbak og Storstela
- Agder: Raet nasjonalpark
- Finnmark: Varanger (nord og sør)
- Rogaland: Stavanger, Sirdal, Sandnes, Sola, Klepp, Time, Strand, Hjelmeland, Randaberg og Kvitsøy
- Innlandet: Lillehammer
- Trøndelag: Mausund

Styringsgruppen for FFK består av Statens naturoppsyn, BirdLife Norge, Oslofjordens Friluftsråd og HNR som leder gruppen.

Se appendiks 1 for oversikt over FFK-avdelingene.

Før fuglene kommer ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

5.4 Vårryddedagen

For første gang siden 2012 inviterte HNR til Vårryddedagen i 2021. Hensikten var å mobilisere til opprydding før hekketiden er i gang og erstatte Strandryddeuka som er flyttet fra mai til september.

Vårryddedagen ble gjennomført lørdag 13. mars i regioner uten snø og is og der været tillot rydding. Dessverre ble mange av arrangementene nedskalert grunnet pandemien, og istedenfor å møtes fysisk ble det tilrettelagt for digitalt samhold gjennom sosiale medier.

Resultater for Vårryddedagen fra Rydde:

- Antall aksjoner: 172
- Antall frivillige: 710
- Antall kilo: 27 395
- Antall meter ryddet: 198 055

NÅR SNØEN HAR GÅTT

Flere steder i landet er det ikke mulig å rydde i mars. HNR har derfor opprettet dugnaden Når snøen har gått for aktører som ønsker å rydde etter Vårryddedagen.

For å sikre at fuglelivet ikke forstyrres, er god lokal koordinering og organisert rydding en forutsetning for å gjennomføre ryddeaksjoner i perioden etter Vårryddedagen.

I 2021 ble Når snøen har gått arrangert i Innlandet i regi av Hold Innlandet Rent og i dialog med Statsforvalteren i Innlandet. HNR bistod i planleggingsfasen og bidro blant annet med skreddersydd materiell til bruk i profilering og mobilisering.

Resultater fra Rydde for Når snøen har gått:

- Antall aksjoner: 1 (Lillehammer)
- Antall frivillige: 5
- Antall kilo: 660
- Antall meter ryddet: 50 (villfylling)

Vårryddedagen og Når snøen har gått ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

Innsamlet søppel fra «Når snøen har gått» i regi av Hold Innlandet Rent. Foto Hokd Norge Rent.

5.5 Strandryddeuka/ Strandryddedagen

Pandemien skapte store utfordringer for planleggingen av Strandryddeuka i 2021, men til tross for uforutsigbarheten ble det gjennomført arrangementer over hele landet.

Strandryddeuka fant sted 11.–19. september og ble delt inn i åtte temaer for å inspirere til deltakelse fra forskjellige deler av samfunnet.

TEMADAGER STRANDRYDDEUKA 2021

DAG	TEMA
Helgen 11.–12. september	Tur med mening
Mandag 13. september	Stortingsvalg
Tirsdag 14. september	Vi rydder under vann
Onsdag 15. september	Barnas dag
Torsdag 16. september	Rydd med jobben
Fredag 17. september	Vi rydder på land
Lørdag 18. september	Strandryddedagen
Søndag 19. september	Vi rydder på hjemmebane

Åpningsarrangement fant sted i Bodø fredag 10. september og var et samarbeid med IRIS Salten og en rekke andre aktører fra regionen.

Markeringen i Bodø fortsatte med Tur med mening lørdag 11. september. Dette er et samarbeid med Norsk Friluftsliv og ble gjennomført for andre gang i 2021.

Mandag 13. september var det stortingsvalg, og HNR oppfordret til #5forhvalen-rydding på vei til og hjem fra valglokalene.

Strandryddedagen er Strandryddukas høydepunkt, og HNR markerte dagen på Hvaler sammen med Miljøstiftelsen Elv og Hav. Den nordiske og den internasjonale strandryddedagen ble også markert på Strandryddedagen.

Ifølge tall fra Rydde deltok 12 978 frivillige på Strandryddeuka 2021. Dette er dobbelt så mange som i 2020.

Strandryddeuka/Strandryddedagen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Norsk sjømatråd.

BISTAND TIL RYDDEDUGNADER

I tillegg til Vårryddedagen, Når snøen har gått og Strandryddeuka/Strandryddedagen bistod HNR med råd, veiledning og annen hjelp til en rekke ryddedugnader over hele landet gjennom 2021.

Frivillige rydder både langs kysten og i innlandet, langs vassdrag og innsjøer, så vel som under vann.

Her følger en oppsummering av resultatene fra hele ryddesesongen i 2021 i henhold til tall fra Rydde²:

- 3 095 ryddeaksjoner på landsbasis
- 43 719 frivillige ryddeøkter
- 4 570 km ble ryddet
- 1 178 tonn marint avfall ble samlet inn

Frivillige i Nordland arrangerte flest ryddeaksjoner mens Innlandet hadde flest frivillige ryddeøkter, og frivillige i Troms og Finnmark ryddet mest søppel.

5.6 Min bit av Norge

Min bit av Norge er en adopsjonsordning som skal sørge for regelmessig rydding av de adopterte områdene og sikre mer kunnskap om forsøpling for å identifisere, ansvarliggjøre og stoppe kildene til forsøpling i Norge.

Adopsjonsgrupper kan adoptere strender, øyer og holmer, områder av havbunnen eller bekker, elver og innsjøer, så vel som stier og turområder.

Adopsjonene etableres i dialog med kommunen, i samarbeid med det lokale avfallsselskapet og i forståelse med eventuelle grunneiere.

Per 31. desember 2021 var det registrert 174 adopsjonsgrupper i Norge, og disse stod for 189 adopsjoner.

Se appendiks 2 for oversikt over adopsjonsgrupper og adopterte områder.

Min bit av Norge ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Sparebankstiftelsen DNB.

5.7 Folkeforskning

Folkeforskning er Norges viktigste kilde til kunnskap om forsøpling i Norge. Frivillige bidrar med denne kunnskapen gjennom registrering av data fra frivillige ryddeaksjoner.

HNR har over 10 års erfaring fra å legge til rette for innsamling og formidling av data fra frivillige som rydder. I dag samles denne dataen inn gjennom verktøyet Rydde som driftes av Senter mot marin forsøpling i samarbeid med HNR. Se 5.11 for mer informasjon om Rydde.

Folkeforskningen kvalitetssikres slik at dataen til enhver tid er sikker i bruk, og for å kunne fremstille reelle data i HNRs årlige rydderapport.

Gjennom året har HNR veiledet frivillige så vel som blant annet lag og foreninger, kommuner, friluftsråd og bedrifter i bruk av Rydde og registrering av funn. Se 5.10 for mer informasjon.

Videre har vi fortløpende kvalitetssikret dataen registrert i Rydde. Denne dataen analyseres og sammenstilles av HNR, og resultatene er publisert i Rydderapporten for 2021³.

HNR har også fortløpende bistått aktører som media, kommuner og forskere med skreddersydd folkeforskningsdata.

Registrering i Rydde i 2021:

- Andel fullførte aksjoner med registrerte hovedtall (antall frivillige, kilo og meter): 81%
- Andel fullførte aksjoner med registrerte funn: 26%

HNRs arbeid med folkeforskning ble finansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.8 Kartleggingsprogrammet for vassdrag og innsjøer

Kartleggingsprogrammet for vassdrag og innsjøer skal dokumentere forsøpling på land og identifisere nasjonale og lokale forsøplingsproblemer og landbaserte kilder til marin forsøpling.

Med to måleområder per ferskvannskilde, ser også programmet på forskjeller i mengde forsøpling mellom områder i nærheten av motorisert ferdsel og mer avsidesliggende områder.

Basert på erfaringer siden oppstarten i 2017 ble protokollen videreutviklet i 2021.

I 2021 ble 17 ferskvannskilder, med to måleområder hver, fordelt på alle norske fylker, kartlagt for forsøpling:

- Agder: Gillsvannet
- Innlandet: Mjøsa
- Møre og Romsdal: Brusdalsvatnet
- Oslo: Akerselva
- Nordland: Rørvikvatnet
- Rogaland: Figgjo
- Troms og Finnmark: Skallelva, Målselv, Storelva
- Trøndelag: Nidelva
- Vestfold og Telemark: Norsjø
- Vestland: Bjørnedalsvatnet/Esevatnet
- Viken: Drammenselva, Øyeren/Gansvika, Tyrifjorden, Nitelva, Glomma

Sammenstillingen av dataen for 2021 viser at HNR fant søppel i nær samtlige 34 kartlagte områder.

Målingene viser at det generelt ser ut til å være mer forsøpling i nærheten av motorisert ferdsel enn i mer avsidesliggende områder. Uidentifiserbare plastbiter ligger øverst på funnstatistikken, og dette ble også funnet i nesten alle måleområdene. Rapporten for kartleggingsprogrammet i 2020 og 2021 er under utarbeidelse.

Programmet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.9 Kunnskapsbasen

Kunnskapsbasen ligger på HNRs nettside og skal være en ressurs for alle som trenger kunnskap, tips og råd i arbeidet mot forsøpling. Basen er delt inn i ressursider som er skreddersydd for henholdsvis kommuner, næringslivet og sivilsamfunnet.

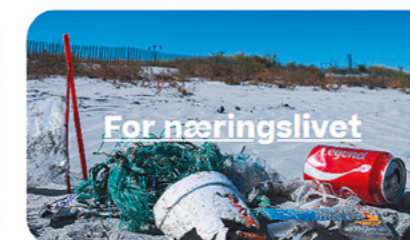
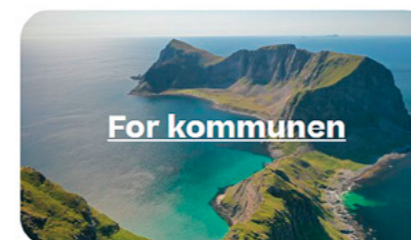
Hovedmålet med sidene er å tilrettelegge for helhetlig arbeid mot forsøpling og utvikling av effektive og kunnskapsbaserte tiltak mot forsøpling.

Arbeidet med å videreutvikle Kunnskapsbasen fortsatte gjennom hele 2021, og status for verktøyene på sidene per 31. desember 2021 var som følger:

- Forsøplingslivsløpet (ferdig)
- Årsakskartet (ferdig)
- Forsøplingsrisiko (under fullføring)
- Forsøplingskalkulator (påbegynt)
- Tiltaksguide (påbegynt)

Kunnskapsbasen

Velkommen til Hold Norge Rents kunnskapsbase om forsøpling! Her har vi samlet alt du trenger å vite om forsøpling.

Skjermbilde av Kunnskapsbasen fra holdnorerent.no.

² <https://ryddenorge.no>

³ https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2022/07/Hold_Norge_Rent-Rydderapporten-080722-Digital-1.pdf

Sidene for kommuner ble omorganisert og oppgradert i løpet av 2021, sidene for næringslivet ble videreutviklet, og sidene for sivilsamfunnet ble påbegynt.

I 2021 deltok HNR også i et europeisk prosjekt for å utvikle en overordnet strategi mot forsøpling. Se 7.2 for mer informasjon.

Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

5.10 Samarbeidsprosjekter

RYDDE

Rydde driftes av Senter mot marin forsøpling i samarbeid med HNR. Samarbeidet er regulert gjennom en samarbeidsavtale. HNR har ansvaret for brukerstøtte og kvalitetssikring av folkeforskningsdata (se 5.7). I tillegg bidrar HNR til kommunikasjonsarbeidet.

Verktøyet er tilgjengelig som nettside og app (iOS/ android).

I løpet av 2021 har HNR håndtert henvendelser fra potensielle og aktive brukere av Rydde, som har hatt behov for veiledning eller som har opplevd utfordringer. I tillegg har vi motivert og rekruttert til bruk av Rydde og veiledet aktører som kommuner, friluftsråd, organisasjoner og avfallsselskap i hvordan disse kan bruke Rydde.

Rydde hadde totalt 7 328 brukere per 31. desember 2021. Om lag 10 % av brukerne bidro med data i løpet av året. 714 unike brukere opprettet 3 095 aksjoner og registrerte nøkkeltall (antall frivillige, kilo og meter).

Senter mot marin forsøpling og HNR inviterte til kurs i Rydde for avfallsselskap 4. mars 2021. Kurset ble gjennomført i samarbeid med LOOP og Avfall Norge. Hensikten med kurset var å vise avfallsselskapene hvordan de kan få oversikt og nå ut med informasjon om rydding og avfallshåndtering i Rydde, samt om hvordan de kan søke refusjon for sine utgifter. Kurset var et webinar og ble deretter publisert i HNRs YouTube-kanal.

HNRs arbeid med Rydde ble finansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

BØLGEN

Bølgen er et samarbeid mellom Mepex Consult, Oslofjordens Friluftsråd og HNR. Målet er å utvikle og iverksette konkrete tiltak mot forsøpling i samarbeid med produsenter og distributører av forbrukerprodukter.

I Bølgen tas bedrifter gjennom en femtrinnsprosess med fokus på forsøplingsrisiko knyttet til egne varer og tjenester: kunnskapsdeling, ryddeaksjon og søppelanalyse, workshop, utarbeidelse av tiltaksplan og gjennomføring av tiltaksplan.

I 2021 deltok Essity, Norgesgruppen, Henning-Olsen Is, Mondelez og Buskerud Storsenter i Bølgen.

Bølgen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og egeninnsats fra deltakerne.

HAVET BEGYNNER HER

Havet begynner her (HBH) er et samarbeid mellom LOOP og HNR. Målet er å utvikle en samarbeidsplattform som skal tilrettelegge for koordinering av tiltak, kampanjer og budskap mot forsøpling.

HBH er et innovasjonsprosjekt. Prosjektet startet opp i 2020 med kunnskapsinnhenting og videreføres som en toårig pilot i perioden 2021–22.

I 2021 startet arbeidet med konseptutvikling og rekruttering i samarbeid med Æra Strategic Innovation. Konseptet skal testes ut sommer 2022.

Første versjon av konseptet ble ferdig utviklet i 2021. Lokalt næringslivet og lokale myndigheter inviteres til å samarbeide mot forsøpling. Sammen skal aktørene identifisere årsakene til forsøpling i et utvalgt område, finne løsninger og utvikle og teste ut tiltak for å redusere og stoppe forsøplingen.

Ved utgangen av 2021 hadde Kristiansand kommune og McDonald's takket ja til å delta i implementering i 2022. Rekrutteringen fortsetter i 2022.

HBH finansieres med tilskudd fra Miljødirektoratet og egne midler fra LOOP og HNR.

Søppelanalyse etter ryddeaksjon i Bølgen-prosjektet. Foto: Hold Norge Rent.

EPS-VEILEDER

EPS-veileder er et samarbeid mellom EPS-foreningen og HNR. Målet er å forebygge forsøpling fra EPS og XPS.

Opprinnelig skulle prosjektet gjennomføres i 2021, men grunnet pandemien ble flere av prosjektets aktiviteter utsatt eller kun delvis gjennomført i 2021. Prosjektet videreføres derfor i 2022.

Forsøpling fra EPS og XPS kommer først og fremst fra næringsaktivitet, og dette prosjektet er avgrenset til EPS/XPS-forsøpling fra bygg- og anleggsvirksomhet.

Gjennom ryddeaksjoner, bedriftsbesøk og intervjuer med bransjeaktører henter prosjektet inn kunnskap som skal danne grunnlaget for utvikling av konkrete råd til bransjen. Rådene skal samles i en veileder.

I 2021 utviklet og testet vi en skreddersydd protokoll for EPS/XPS-analyser. Protokollen legger grunnlaget for å identifisere kilder og årsaker i samarbeid

med produsentene, og denne ble testet under ryddeaksjoner i Lillestrøm, Sandefjord og Ålesund.

EPS-veileder ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet, støtte fra EPS-foreningen, egeninnsats fra EPS-foreningens medlemmer og HNRs egne midler.

ANSVAR I FORSØPLINGSSAKER

Ansvar i forsøplingsaker er et samarbeid mellom Avfall Norge og HNR. Målet er å se på hvordan en kommune og et IKS kan samarbeide om forsøplingsaker.

Prosjektet er toårig, og i 2021 ble det etablert et forum som skal samle erfaringer og diskutere ulike løsninger. Forumet består av BIR sammen med Bergen kommune, ÅRIM sammen med Ålesund kommune og Avfall Sør sammen med Kristiansand kommune.

I 2021 har forumet delt erfaringer med ulike løsninger og drøftet barrierer for samarbeid og

utfordringer knyttet til oppfølging av forsøplingsaker. Forumet har også drøftet ulike løsninger for hvordan et fremtidig samarbeid kan etableres.

Prosjektet skal resultere i en veileder som skal bistå kommuner og IKS-er med å etablere samarbeid i forsøplingsaker.

Prosjektet gjennomføres med støtte fra Handelens Miljøfond.

KVANTESPRANG

Kvantesprang er et samarbeid mellom SALT og HNR. Målet er å skaffe mer innsikt i marin forsøpling som miljøproblem og utvikle metoder for overvåking av problemet.

Kvantesprang skal danne grunnlaget for økt forståelse av forsøplingen som finnes langs kysten vår og for fremtidig overvåking av denne forsøplingen. Prosjektet har sett på mengder, sammensetning og kilder til marin forsøpling i fire norske fylker og på veivalg videre for forvaltningen. Resultatene er publisert i en sluttrapport.

Områdene prosjektet har kartlagt ligger i Oslo, Agder, Møre og Romsdal og Troms og Finnmark.

Per i dag overvåker ikke Norge forsøplings-situasjonen langs kysten vår, og for å kunne overvåke forsøplings-situasjonen, trenger vi gode målemetoder og et overvåkingsprogram som benyttes over tid. I Kvantesprang foreslår derfor SALT og HNR målemetoder som kan brukes til å dokumentere endring i søppeltetthet over tid og til å måle effekten av ulike tiltak mot marin forsøpling.

Kvantesprang er et treårig prosjekt som ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond.

5.11 Ryddeutstyr

HNR tilbyr gratis ryddeutstyr til alle som deltar i frivillig opprydding. Utstyret kan hentes hos vårt nasjonale nettverk av hentepunkter, og målet er å ha minst ett hentepunkt i hver kommune innen utgangen av 2022.

Hold Norge Rent tilbyr følgende materiell og utstyr vederlagsfritt til frivillige ryddere:

- HNR-magasinet
- Ryddeveileder
- Sikkerhetsveileder
- Avfallssekker
- Sporløsposer
- Storsekker
- Ryddehansker

HNR har nå 345 hentepunkt for ryddeutstyr, og i 2021 ble følgende distribuert ut:

- 55 747 hanskepar
- 1 517 440 sekker
- 2 118 000 sporløsposer
- 481 storsekker

I tillegg til HNRs nasjonale nettverk av hentepunkt, kan frivillige også hente gratis ryddeutstyr i butikene til Eplehuset.

Lageret og bestillingene håndteres av Lupro, som er en vekstbedrift der hovedformålet er å skape grunnlag for mestring og utvikling.

Ryddeutstyret ble produsert og distribuert med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

I 2021 samarbeidet HNR også med Coop Norge som deler ut gratis ryddeutstyr i et stort utvalg butikker over hele landet i forbindelse med prosjektet Coop rydder Norge.

5.12 Refusjonsordningen

Refusjonsordningen for marint avfall ble videreført i 2021. Ordningen sikrer at aktører som bidrar til opprydding av eierløst marint avfall, ikke må dekke kostnadene til transport og behandling av det innsamlede avfallet. I tillegg dekker ordningen utgifter til transport og bevertning for frivillige ryddere.

Refusjonsordningen skal

- legge til rette for at avfallsbransjen kan bidra til arbeidet mot marin forsøpling
- motivere til økt oppslutning og hyppigere rydding
- stimulere til en økning i antall aktører som bidrar til og deltar i oppryddingsarbeidet
- sikre at eksisterende bidragsytere og deltakere ikke faller fra grunnet økonomi

HNR mottok 42 søknader i 2021, og samtlige ble innvilget eller delvis innvilget. Omsøkt beløp var kr 3 790 000, og innvilget beløp var kr 2 780 000. Totalt ble det samlet inn 540 tonn avfall i forbindelse med ordningen.

Styringsgruppen for Refusjonsordningen hadde følgende medlemmer i 2021:

Randi Alsos, leder (HNR)	Håkon Bratland (Avfall Norge)
John Harald Sand, prosjektleder (HNR)	Maria Antonsen (Senter mot marin forsøpling)
Bo Eide (Tromsø kommune/ Ren kyst)	Hanna Gjessing, observatør (Miljødirektoratet)
Jonny Sveen (Maren AS)	

Refusjonsordningen er fullfinansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

REFUSJONSORDNINGEN FOR SKOG OG MARK

I 2021 gjennomførte HNR også et pilotprosjekt for en refusjonsordning for eierløs forsøpling i skog og mark. Prosjektet ble finansiert av Handelens Miljøfond.

Målet var å sette søkelys på forsøpling på land og tilrettelegge for frivillig opprydding av landforsøpling. Ordningen dekket frivilliges utgifter til rydding

på land og sørget for at avfallsselskapene kunne ta imot avfallet vederlagsfritt.

HNR mottok kr. 100 000 i støtte fra Handelens Miljøfond til piloten. Dessverre fikk ordningen kun én søknad. Søknaden var på kr. 8 416 for behandling av 4 208 kilo, og denne ble innvilget. Ordningen blir inntil videre ikke videreført.

5.13 Samarbeidsarenaen for aktører som arbeider mot marin forsøpling (SAM)

SAM er en arena for offentlige, private og frivillige aktører som arbeider mot marin forsøpling eller bidrar til arbeidet mot marin forsøpling lokalt, regionalt, nasjonalt og/eller internasjonalt.

SAM skal legge til rette for dialog, koordinering og samarbeid. Her møtes forvaltningen, næringslivet, gründere, forskere, konsulenter, avfallsbransjen, miljøbevegelsen, friluftslivet, frivilligheten m.fl. til faglige samtaler og debatter, inspirasjon og sosialt samvær, så vel som for å legge grunnlaget for bedre koordinering og mer samarbeid på tvers av sektorene og mellom aktørene.

Årlig inviterer HNR til en samling for miljøet. Programmet settes sammen i dialog med aktørene på feltet.

I 2021 arrangerte HNR SAM-samling torsdag 28. oktober. Samlingen var en hybridløsning med mulighet for både fysisk og digital deltakelse, og det var 56 påmeldte til arrangementet. Dagen var delt inn i oppdateringer fra myndighetene, ny kunnskap, erfaringsdeling og tilrettelegging for dialog og nettverksbygging mellom aktørene.

HNR har bistått og veiledet nye aktører på feltet så vel som erfarne miljøer gjennom hele året.

5.14 Nettverk for frivillig opprydding

Nettverk for frivillig opprydding er en møteplass for aktører som mobiliserer til, tilrettelegger for og/eller koordinerer frivillige opprydding lokalt, regionalt eller nasjonalt. Målet med nettverket er informasjons- og erfaringsutveksling og bedre koordinering og samordning mellom aktørene.

Kartlegging av forsøpling. Foto: Hold Norge Rent.

Nettverket består av frivillige organisasjoner, friluftsråd, avfallsselskap, dedikerte ryddeaktører m.fl. Også statsforvaltere, kommuner o.l. som er engasjert i frivillig opprydding har deltatt på møtene. Totalt består nettverket av om lag 40 aktører.

HNR har gjennomført 11 digitale samlinger for nettverket i 2021. Antall deltakere per digital samling har variert fra gang til gang.

Innholdet på møtene har variert etter deltakernes behov og har i stor grad fokusert på planlegging og organisering av frivillige ryddedugnader med særlig fokus på de nasjonale dugnadene som kjøres i regi av HNR. Andre tema som har vært sentrale i 2021 er pandemien, Rydde og Rydd Norge-programmet.

Nettverk for frivillig opprydding koordineres med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.15 Kartlegging av forsøpling

I Norge overvåkes ikke forsøplings situasjonen, og grunnlaget for å forebygge forsøpling og måle effekten av tiltakene som settes inn er derfor mangelfullt.

HNR har solid kompetanse innen kartlegging av forsøpling og har utviklet et kartleggings- og overvåkningsverktøy for norske kommuner som ønsker innsikt i egen forsøplings situasjon. Ved systematisk bruk av verktøyet etablerer kommunen kunnskapsgrunnlaget som skal til for å sette inn effektive tiltak og måle effekten av disse over tid. I 2021 gjennomførte HNR to kartleggingsoppdrag på vegne av norske kommuner:

BYPARKPILOT I KRISTIANSAND

Parkforsøpling er ikke et nytt fenomen, men under pandemien meldte både norske medier og flere kommuner om økt forsøpling i byparkene.

Årsakene til forsøpling i byparker er sammensatte, og målet med dette prosjektet var å få bedre innsikt i de sentrale driverne bak forsøplingsadferd hos parkbrukere og utvikle og iverksette konkrete og målrettede tiltak mot forsøplingen.

Piloten ble gjennomført på Bystranda i Kristiansand, og metodikken tok utgangspunktet i en kartleggingsprotokoll utviklet av Håll Sverige Rent og et observasjonsstudium gjennomført i byparker i London av Keep Britain Tidy.

Metodikken identifiserer

- hvor i parken det forsøples og fra hvilke grupper parkbrukere
- hvilke sosiale og miljømessige kontekster og drivere som øker forsøplingsrisikoen
- hvilke tiltak som direkte adresserer relevante drivere

På bakgrunn av ervervet innsikt og i samarbeid med parkvesenet og HNR, besluttet Kristiansand kommune å implementere følgende tiltak for å redusere forsøplingsrisikoen og håndtere forsøplingsproblemene på Bystranda:

- avfallsstasjoner ved inngangene til Bystranda
- holdningsskapende tiltak rettet mot ungdom
- dialog og samarbeid med utsalgssteder
- tiltak som ansvarliggjør arrangementer

Tiltakene beskrives i detalj i sluttrapporten for piloten.⁴

Byparkpiloten i Kristiansand ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond og HNRs egne midler.

SNUS- OG SNEIPKARTLEGGING I OSLO

Høsten 2021 gjennomførte Oslo kommune (ved Bymiljøetaten og Bydel Gamle Oslo) en rekke snus- og sneipreducerende tiltak på Grønlands torg, Thorbjørn Egners plass på Kampen og Munch brygge/Bispevika i Bjørvika. Kommunen satte blant annet opp plakater og sneipkasser og pyntet søppeldunker.

HNR ble invitert til å kartlegge effekten av tiltakene gjennom måling av snus- og sneipforsøpling. Resultatene viste at tobakksforsøpling er et stort problem i Oslo⁵.

Hele 11 855 tobakksprodukter ble plukket. Det tilsvarte nesten 30 liter snus og sneip og 4,1 kilo i vekt. Hele 84% av tobakksforsøplingen bestod av sneip, med nærmere 10 000 sneip mot i overkant av 1 800 snus.

Resultatene viste også at snus og sneip bare delvis fanges opp av ordinært renhold, og dermed akkumuleres disse produktene som forsøpling over tid. Områdene var ellers stort sett rene bortsett fra snus og sneip, og alle områdene hadde god dekning med søppelbøtter og askebegre.

Totalt sett gikk forsøplingsgraden ned, og det var også en reduksjon av tobakksforsøpling i alle måleområdene i løpet av måleperioden. Om dette skyldtes Oslo kommunes kampanje alene kan vi ikke si, men HNR oppfordrer til videre kampanjer mot tobakksforsøpling. Denne typen forsøpling er svært tidkrevende å fjerne, samtidig som den er skadelig for miljøet.

HNRs kartlegging av snus- og sneipforsøpling i Oslo ble gjennomført med tilskudd fra Oslo kommune.

⁴ <https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2022/04/HNR-Byparkpilot-pa-Bystranda-i-Kristiansand.pdf>

⁵ <https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2022/01/Snus-og-sneipfrie-gater-2021-maling-av-tobakksforsopling-HNR.pdf>

Kommunikasjon er en sentral del av Hold Norge Rents arbeid og brukes som virkemiddel for å nå ut med vår kunnskap og våre budskap om forsøpling og for å engasjere hele samfunnet i arbeidet mot forsøpling.

HNR skal bevisstgjøre alle deler av samfunnet om egen rolle i forsøpling som samfunnsproblem. Videre skal foreningen mobilisere hele samfunnet til å bidra ved å adressere egen forsøplingsrisiko.

En viktig del av oppgaven er å sørge for at forsøpling står på dagsorden i det offentlige rom og ikke begrenses til arbeid mot plast eller arbeid mot marin forsøpling.

HNRs kommunikasjonsarbeid inkluderte følgende hovedaktiviteter i 2021:

- egne kanaler
- mediarbeid
- utadrettet aktivitet
- rådgivnings- og veiledningstjenester
- holdningsskapende arbeid
- rapporter

6.1 Hold Norge Rent-magasinet

Hold Norge Rent-magasinet utgis årlig i forbindelse med Hold Norge Rent-konferansen. Magasinet skal være en kanal for formidling av kunnskap om forsøpling og en kilde til inspirasjon.

2021-magasinet⁶ fokuserte på næringslivet og hadde et opplag på 1500. Magasinet ble sendt til alle landets kommuner og distribuert til de frivillige gjennom ryddepakken. Hele opplaget ble distribuert. Magasinet har i tillegg en omfattende digital distribusjon.

Hold Norge Rent-magasinet blir finansiert av annonsørene og HNRs egne midler. Vi er svært takknemlige for støtten fra annonsørene.

6.2 Statistikk for egne kanaler

HNR formidler nyheter og informasjon på nettsiden holdnorerent.no og er aktiv i sosiale medier. I tillegg har foreningen eget nyhetsbrev og drifter tipssiden likefinsomfor.no.

I 2021 var rekkevidden for aktiviteten i egne kanaler som følger:

- Unike besøkende på holdnorerent.no: ikke tilgjengelig
- Unike besøkende på likefinsomfor.no: 2 891
- Twitter: 2 052 følgere
- Instagram: 6 265 følgere
- Facebook (Strandryddedagen): 11 633 følgere
- Facebook (Hold Norge Rent): 11 833 følgere
- LinkedIn: 700 følgere
- Nyhetsbrev: 3 625 abonnenter

6.3 Mediearbeid

HNRs mediearbeid omfatter både å betjene henvendelser fra norske og utenlandske medier og proaktivt mediearbeid.

Hold Norge Rent sendte ut seksten pressemeldinger i 2021:

- Lørdag 13. mars inviterer vi til Vårryddedagen (25.01.2021)
- Hold Norge Rent er på jakt etter årets ryddehelt (04.02.2021)
- Hvordan bli med på ryddeaksjon under Vårryddedagen lørdag 13. mars (10.03.2021)
- La skisporene være det eneste som ligger igjen etter påskeferien (23.03.2021)
- Næringslivets rolle i kampen mot forsøpling (19.04.2021)
- Årets finalister til Gullklypa (22.04.2021)
- Pippip Ferner er årets vinner av Gullklypa 2020 (05.05.2021)
- Hold Norge Rent-konferansen 2020 en suksess (07.05.2021)
- Ludvig fra Flåklypa vender hjem til Hold Norge Rent (16.06.2021)
- Sjokkerende mengder søppel i norske renseanlegg (28.06.2021)
- Arktisk strandrydding (06.07.2021)
- 1,5 millioner nordmenn har deltatt i frivillig opprydding (20.07.2021)
- Strandryddeuka – Bli med på årets viktigste miljødugnad (25.08.2021)
- Inviterer hele Norge til dugnad for naturen (07.09.2021)
- Takk for en strålende strandryddeuka (20.09.2021)
- Bruker du toalettet som søppelbøtte? DET MÅ DU NESTEN BARE DRITE I (09.12.21)

MEDIESTATISTIKK FOR 2021

Hold Norge Rent	645
Strandryddedagen	156
Strandryddeuka	203
Strandryddeveka	52
Hold Norge Rent-konferansen	21
Gullklypa	28
Før fuglene kommer	25
Min bit av Norge/Adopter en strand	6
Dovett + HNR/Det må du nesten bare drite i	25
Vårryddedagen	98
Når snøen har gått + HNR	4
#likefinsomfor/like fin som før	32
Refusjonsordningen	14
Arctic Cleanup/arktisk strandrydding	17
Rydde + HNR/ryddenorge.no + HNR	60

6.4 Utadrettet aktivitet

HNR skal tilrettelegge for dialog og øke kunnskapsnivået i samfunnet om spørsmål knyttet til alle typer forsøpling. Våre utadrettede aktiviteter skal fokusere på kilder og årsaker til forsøpling, forsøplingsrisiko, forebygging av forsøpling og frivillig opprydding. Her følger en oversikt over våre viktigste utadrettede aktiviteter i 2021:

FROKOSTMØTER

I 2021 arrangerte HNR følgende frokostmøter:

- *Sporløst friluftsliv* i samarbeid med Norsk friluftsliv 29. juni i Oslo med 15 deltakere (fysisk)
- *Engangsplastdirektivet* 9. desember med 32 deltakere (digitalt)

KOMMUNEBREV

Kommunikasjon rettet mot norske kommuner er en prioritert oppgave for HNR. I 2021 sendte foreningen ut fire digitale informasjonsbrev og et informasjonsbrev per post til samtlige kommuner og fylkeskommuner.

⁶ <https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2021/11/Hold-Norge-Rent-magasinet-2021-endelig.pdf>

FOREDRAG

HNRs ansatte holdt 28 eksterne foredrag i løpet av 2021.

EKSTERNE ARRANGEMENTER

HNR var vertskap for en nordisk samling (digitalt) som en del av prosjektet Nordisk ryddenettverk 9. november 2021. Se 7.1.

HNR bidro til planlegging og gjennomføring av et kurs i Rydde for avfallsselskap sammen med Senter mot marin forsøpling 4. mars 2021. Se 5.10.

HNRs utadrettede aktivitet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet, støtte fra Handelens Miljøfond og HNRs egne midler.

6.5 Rådgivings- og veiledningstjenester

HNR bistår aktører i privat, offentlig og frivillig sektor så vel som media og privatpersoner som søker informasjon, råd og veiledning i spørsmål knyttet til forsøpling. I 2021 loggførte HNRs administrasjon nærmere 200 forespørsler om bistand.

I tillegg til HNRs løpende arbeid prioriterer foreningen å bidra med vår ekspertise i relevante prosjekter og prosesser.

HNR bidro til følgende prosesser i 2021:

- Senter mot marin forsøplings innspill til Handelens Miljøfond om datafangst i tilknytning til Rydd Norge-programmet
- Innspill til Miljødirektoratet om endringer i regelverk for emballasje
- Innspill til Oslo kommune om forskrift for tilskuddsordning til tiltak mot plastforsøpling i Oslo
- Klima- og miljødepartementets innspillsmøte om modeller for organisering av opprydding av marin forsøpling
- Arbeidsgruppen for ISO-standard for avfallshåndtering om bord på fiskefartøy
- WWFs nettverk for plastsmarte byer og kommuner

HNRs rådgivings- og veiledningstjenester finansieres med tilskudd fra Miljødirektoratet, støtte fra Handelens Miljøfond og som konsulentoppdrag.

6.6 #likefinsomfør

#likefinsomfør er en dugnad som skal motivere til sporløs ferdsel i naturen, til sjøs, langs veien og i bygd og by. HNR inviterer hele samfunnet til å bli med på dugnaden, og vi produserer kampanjemateriell til fri bruk.

I 2021 inngikk HNR et samarbeid med Aukruststiftelsen, der Ludvig bidrar med å spre #likefinsomfør-budskapet. Samarbeidet ble lansert i Alvdal, på Huset Aukrust, med en ryddeaksjon sammen med lokale barnehagebarn. Arrangementet måtte dessverre begrenses i omfang grunnet pandemien.

HNR gjennomførte fire kampanjepulser i 2021 basert på ulike årstider/høytider: påske, sommer, høst og jul/nyttår.

PÅSKE: 22. MARS – 5. APRIL 2021

Hovedtema: La skisporene være det eneste som ligger igjen etter deg denne påsken
Artikkel: <https://holdnorerent.no/aktuelt/etterlat-din-favorittplass-for-pasken-likefinsomfor>
Pressemelding: 23. mars 2021
Betalt annonsering: helside i magasinet DNT Fjell og Vidde og to innlegg på Facebook
Dugnad: deling av materiell til medlemmer, organisasjoner og næringslivet til fri bruk

SOMMER: 15. JUNI – 15. AUGUST 2021

Hovedtema: La fotspor være det eneste som ligger igjen etter deg denne sommeren
Underkategorier: fjellet, sjø/kyst, bilferie og byen
Artikkel: <https://holdnorerent.no/aktuelt/vis-hensyn-og-etterlat-norge-likefinsomfor>
Pressemelding: 16. juni 2021
Betalt annonsering: helside i magasinet Friluftsliv, displayannonser i 12 digitale lokalaviser (Amedia), tre innlegg på Facebook og en video på Instagram
Dugnad: deling av materiell til medlemmer, organisasjoner og næringslivet til fri bruk

HØST: 29. SEPTEMBER – 17. OKTOBER 2021

Hovedtema: Husk å etterlate høsten #likefinsomfør
Artikkel: <https://holdnorerent.no/aktuelt/husk-a-etterlate-hosten-likefinsomfor>
Betalt annonsering: ett innlegg på Facebook og Instagram

Ludvig bidrar til å spre #likefinsomfør-budskapet etter avtale med Aukruststiftelsen. Illustrasjon: Qvisten Animation.

JUL/NYTTÅR: 13. DESEMBER 2021 – 1. JANUAR 2022

Hovedtema: Unngå forsøpling fra gravdekorasjoner, raketter og flasker
Artikkel: <https://holdnorerent.no/aktuelt/unnga-forsopling-fra-gravplassen>
Betalt annonsering: tre innlegg på Facebook og Instagram

#likefinsomfør leverte gode resultater i hele 2021. Emneknaggen er godt kjent i ryddemiljøet og ble også benyttet av personer og aktører som ikke tilhører dette miljøet.

Kort oppsummering av rekkevidde i 2021:

- Totalt: 1 946 703 personer
- Magasin: 749 300 lesere
- Digitale annonser: 606 384 lesere
- Sosiale medier HNR: 591 019 personer

Rekkevidden i sosiale medier er basert på HNRs rekkevidde. I tillegg kommer rekkevidden til alle aktører som har delt innhold i kampanjeperiodene.

Nettsiden ble opprettet i 2020, og i løpet av 2021 ble siden videreutviklet og tilpasset til årets kampanjeløp:

- Dugnadsside med informasjon til de som ønsker å delta og lenke til nedlasting av materiell
- Tips og råd om sporløs ferdsel
- Lenker til eksterne sider som for eksempel DNT, Naturvernforbundet, Norsk Friluftsliv og Infinitum
- Temaside om bilferie: introduksjon av Ludvig og gode råd om forsøplingsfri bilferie
- Temaside om skilt på teltplasser
- Konkurranser

Statistikk for nettsiden:

- 2 891 unike besøkende
- 4 914 sidevisninger

#likefinsomfør ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

Rydding langs Tyrifjorden. Foto: Hold Norge Rent.

DET MÅ DU NESTEN BARE DRITE I 😊

Eksempler fra kampanjen «Det må du nesten bare drite i». Grafisk design og animasjon: Anorak.

6.7 Det må du nesten bare drite i

Bruk av toalettet som avfallsbøtte er en betydelig kilde til problemer i norske renseanlegg og til forsøpling i elver, på strender og i havet.

«Det må du nesten bare drite i» er en kunnskapskampanje utviklet av Anorak for Norsk Vann, LOOP og HNR. Kampanjen skal vekke oppmerksomhet rundt dovett og øke kunnskapsnivået til befolkningen om konsekvensene av søppel i avløpssystemet.

Kampanjen er basert på kunnskap innhentet i første halvdel av 2021 fra analyser av avfall i renseanlegg og gjennom undersøkelser om kunnskap, holdninger og vaner hos befolkningen.

Et viktig funn var at holdningene til befolkningen er gode, men at det samtidig er et kunnskapshull om hva som skjer med søppelet i avløpssystemet og hvilke konsekvenser søppelet kan føre til.

«Det må du nesten bare drite i» ble lansert i desember 2021 og skal kjøre gjennom hele 2022. Kampanjen består av filmer, animasjoner og grafikk, og dette materialet er tilgjengelig for alle som ønsker å bidra til kampanjen. Materialet er spesielt utviklet med tanke på å gi norske kommuner et verktøy for dialog med sine innbyggere.

Første runde ble kjørt i desember 2021. Denne runden fokuserte på temaene matfett og tamponger. Matfett er et stort problem for norske renseanlegg i forbindelse med julen, og tamponger er et av produktene som oftest kastes i toalettet.

Kampanjen ble lansert med en pressemelding og ble først og fremst formidlet gjennom sosiale medier. Desemberkampanjen oppnådde følgende resultater:

- Meta (Facebook/Instagram): 2 961 238 visninger
- Snapchat: 420 039 visninger
- YouTube: 788 138 visninger

Dessverre opplevde vi at innleggene i sosiale medier ble stoppet av både Facebook, Instagram og Snapchat grunnet bruken av ordet «drite» og grunnet blod på tampongen som vises i filmen om tamponger. Da vi tok kontakt med Snapchat, slapp materialet etter hvert til, men Meta er ikke villige til å slippe materialet til. Dermed sitter vi nå med

en kunnskapskampanje som er utviklet for sosiale medier, men som ikke kan kjøres i Metas kanaler som er de to mest utbredte sosiale mediene i Norge.

«Det må du nesten bare drite i» finansieres med støtte fra Handelens Miljøfond og tilskudd fra Oslo kommune. I tillegg bidro Libresse/Essity med en andel midler til kunnskapsinnhenting og til filmen om tamponger.

6.8 Rapporter

HNR skal sørge for at arbeidet mot forsøpling er kunnskapsbasert og tar utgangspunkt i forsøplings situasjonen lokalt i norske kommuner, regionale forskjeller, en helhetlig nasjonal strategi og utfordringer globalt med særskilt fokus på Norden og Europa. Våre rapporter skal bidra til kunnskapsgrunnlaget.

HNR produserte følgende rapporter i 2021:

- Rydderapporten 2020
- Forsøpling på Bystranda i Kristiansand
- Snus- og sneipfrie gater

Rapporter ligger tilgjengelige på HNRs nettsider.

7 Internasjonalt samarbeid

Hold Rent Rent samarbeider tett med våre søsterorganisasjoner i Norden og er medlem av Clean Europe Network, som er en medlemsorganisasjon for aktører som arbeider mot forurensning i Europa.

HNR samarbeider med våre søsterorganisasjoner i Norden og Europa og er tilknyttet det internasjonale miljøet gjennom Ocean Conservancy, medlemskap i Global Partnership on Marine Litter (GPML) og som Norges representant i International Waste Platform.

Målet er å bidra til kunnskaps- og erfaringsutveksling, dialog, felles innsats og bedre koordinering av arbeidet mot forurensning.

TOPP 5 NORDISKE REFERANSESTRENDER

Funn	Antall	Prosentvis fordeling
1 Uidentifiserbare plastbiter	968	30%
2 EPS	493	15%
3 Trevirke	435	13%
4 Sigarettneiper og snus	426	13%
5 Glass og keramikk	180	6%

Topp 5 fra nordiske referansestrender.

7.1 Nordisk samarbeid

Nordic Coastal Clean Up (NCC) er et unikt samarbeidsprosjekt mellom åtte nordiske organisasjoner med et felles mål om å redusere marin og landbasert forurensning nasjonalt og i Norden. Videre skal

NCC tilrettelegge for kompetanseoverføring, idéutveksling og samarbeid på tvers av landegrensar.

Siden 2017 har NCC samlet data fra nordiske referansestrender og gjennomført Nordisk strandryddedag. I 2021 ble NCCs arbeid styrket gjennom prosjektet Nordisk ryddenettverk som er en del av satsingen «Norden som en motor i arbeidet mot marin forurensning» som er en satsing i regi av Nordisk ministerråd.

HNRs prosjektleder for opprydding, Heidi Gromstad, leder NCC-nettverket.

NORDISK STRANDRYDDELAG

Nordisk strandryddedag ble gjennomført av alle deltakerland, men på noe ulike datoer som følge av pandemien. Som følge av covid-19 og hekketiden ble den norske markeringen gjennomført i september, på Strandryddedagen. Den ble avholdt på Hvaler i samarbeid med Miljøstiftelsen Elv og Hav. På denne dagen ble også stafettpinne fra den nordiske miljøstafetten⁷ overlevert fra HNR til Miljøstiftelsen Elv og Hav.

NORDISKE REFERANSESTRENDER

Gjennom arbeidet med nordiske referansestrender har prosjektdeltakerne samlet verdifull data om marin forurensning i Norden. Denne dataen kan både benyttes til å verifisere folkeforskningsdata og for å identifisere nasjonale og nordiske kilder til forurensning.

I 2021 ble det registrert 3 263 enheter i forbindelse med referansestrendene. Kartleggingen viser at 1/3 av alle funn er uidentifiserbare plastbiter, men også trevirke og glass og keramikk dukker opp på nordiske topp 5, men når ikke opp på Norges topp 10. Dette kan indikere at disse kategoriene ikke opptrer like ofte her.

NORDISK RYDDENETTVERK

Nordisk ryddenettverk skal sørge for videreføring og utbygging av aktiviteter under NCC. Prosjektet

Illustrasjon av Clean Europe Strategy.

skal styrke arbeidet mot marin forurensning i hvert av de nordiske landene og i hele Norden som sådan.

Satsingen støttes av Nordisk ministerråd og ble lansert med en digital samling 9. november 2021. Samlingen satte fokus på samarbeid og hadde 27 deltakere fra Danmark, Finland, Færøyene, Island, Norge og Sverige. Grønland og Åland kunne dessverre ikke delta.

Nordic Coastal Clean Up ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet (tilskudd til HNR) og Klima- og miljødepartementet og støtte fra Ocean Conservancy. I tillegg bidro samtlige partnere i prosjektet med betydelig egeninnsats.

7.2 Clean Europe Network (CEN)

Clean Europe Network er en medlemsorganisasjon for europeiske aktører som arbeider mot forurensning. HNR representerer Norge i dette nettverket.

Nettverket fokuserer først og fremst på kompetanse- og erfaringsutveksling gjennom seminarer og workshops.

I 2021 arrangerte CEN fire webinarer for medlemmene:

- Implementering av engangsplastdirektivet, i regi av sekretariatet i Brussel
- Tobakkrelatert forurensning, i regi av Håll Sverige Rent
- Oppdatering på implementering av engangsplastdirektivet, i regi av sekretariatet i Brussel
- Hvorfor forurensler vi, i regi av Hold Norge Rent

I 2021 utviklet CEN en overordnet strategi mot forurensning. Daglig leder for HNR, Lise Keilty Gulbransen, har vært styreleder for CEN siden 2018.

HNRs deltakelse i CEN finansieres med egne midler.

⁷ <https://fb.watch/f3bK2iAzqf/>

7.3 International Coastal Cleanup (ICC)

Den internasjonale strandryddedagen er en verdensomspennende kampanje som arrangeres hvert år i regi av Ocean Conservancy gjennom Trash Free Seas-programmet, og HNR er koordinator for denne kampanjen i Norge.

I 2021 fant den internasjonale strandryddedagen sted lørdag 18. september, og HNR innlemmet dagen i Strandryddedagen. Foreningen rapporterer inn tall fra Norges ryddeaksjoner til Ocean Conservancy, som årlig produserer en rapport med statistikk fra hele verden.

I 2020 deltok 249 047 frivillige på den internasjonale strandryddedagen ifølge registreringer i Tides⁸. Disse samlet inn 2 681 tonn fordelt på 85 700 km. Antall funn registrert i Tides var 9,3 millioner.

Foto: Hold Norge Rent.

7.4 Arctic Cleanup

Arctic Cleanup er et samarbeidsprosjekt mellom HNR, Ocean Conservancy (OC) og lokale ryddemiljøer i Arktis. Prosjektet ligger under Arktisk råds program «Protection of the Arctic Marine Environment» (PAME).

Arctic Cleanup skal

- legge til rette for frivillig opprydding i arktiske strøk og innhente mer kunnskap om kilder og årsaker til forurensning i regionen gjennom folkeforskning
- bidra til å forebygge forurensning i Arktis gjennom økt bevissthet om kilder og årsaker til forurensning i regionen
- samle kunnskap om optimale metoder for kartlegging og opprydding av marin forurensning i regionen
- legge til rette for deling av kunnskap og erfaringer om oppryddingsmetoder, forurensningssituasjonen og avfallshåndtering på tvers av regionen
- engasjere regionens lokalbefolkning med særlig vekt på ungdom og unge voksne i frivillig opprydding

Arctic Cleanup skulle startet opp i 2020, men ble utsatt grunnet pandemien. Oppstarten i 2021 ble også preget av pandemien, og prosjektet ble derfor organisert som en pilot i Finnmark og Island.

I Finnmark er Finnmark Friluftsråd ansvarlig for Arctic Cleanup. Her ble det gjennomført fire ryddeaksjoner, og det ble samlet inn 2 660 kilo og registrert 2 798 funn. De tre mest tallrike funnene var EPS over 2,5 cm (18% av totalfunn), line og tau over 50 cm (11% av totalfunn) og drikkeflasker i plast (11% av totalfunn).

I Island er Worldwide Friends Island ansvarlig for Arctic Cleanup. Disse gjennomførte to ryddeaksjoner hvor det ble samlet inn 900 kilo totalt, og resultatene viser at det er fiskerirelaterte funn som dominerte, da spesielt fiskenett og tau.

Piloten ble gjennomført med tilskudd fra Klima- og miljødepartementet og støtte fra Ocean Conservancy og Norrøna.

8 Annen aktivitet

I tillegg til Hold Norge Rents hovedaktiviteter har foreningen gjennomført en rekke andre tiltak og aktiviteter i 2021. Her følger en oversikt over et utvalg av disse.

8.1 Ryddeaksjoner i egen regi

HNR gjennomførte færre ryddeaksjoner i egen regi enn planlagt i 2021. Grunnen var kapasitetsproblemer som igjen skyldes merarbeid på grunn av pandemien. I løpet av året valgte vi også å prioritere deltakelse på ryddeaksjoner og kartlegginger i andres regi når dette var mulig.

Administrasjonen gjennomførte seks ryddeaksjoner i 2021:

- 8. mai: Nesøya (markering av den nordiske strandryddedagen)
- 31. mai: Nitelva i Lillestrøm (HNRs adopsjonsområde)
- 9. juni: Tyrifjorden ved Sundvollen (veirydding ved fjorden)
- 25. august: Gressholmen (inkludert test og opplæring i bruk av HNRs undervannsdroner)

- 15. oktober: Semsvannet i Asker (villfylling)
- 26. oktober: Nitelva i Lillestrøm (HNRs adopsjonsområde)

Ryddesaksjonene har gitt økt kunnskap i HNRs administrasjon, blant annet knyttet til praktisk gjennomføring av ryddeaksjoner og knyttet til bruk av Rydde. I tillegg gir disse ryddeaksjonene administrasjonen mer innsikt i forurensningssituasjonen i Norge. Ved ryddeaksjonen på Gressholmen fikk også alle i administrasjonen prøvd og gjort seg kjent med HNRs undervannsdroner.

Vi ryddet 1 931 kg i løpet av ryddeaksjonene i 2021.

HNRs ryddeaksjoner i egen regi ble finansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

HNRs administrasjon rydder eget adopsjonsområde langs Nitelva i Lillestrøm. Foto: Hold Norge Rent.

8 <https://www.coastalcleanupdata.org>

Elektronikk dumpet i elv. Foto: Hold Norge Rent.

Hundepose. Foto: Hold Norge Rent.

8.2 Plastforsøpling langs urbane elver

Plastforsøpling langs urbane elver er et kartleggingsprosjekt i regi av Oslofjordens Friluftsråd (OF) med Mepex og HNR som samarbeidspartnere. Målet er å få mer kunnskap om plastavfallet langs elver som renner ut i Oslofjorden.

I prosjektet ble det samlet inn og analysert søppel fra Lysakerelva, Sandvikselva, Askerelva, Åroselva og Lierelva. Avfallet ble analysert og registrert i tråd med Mepex og HNRs dypdykkmetode utviklet i 2019. Langs Lysakerelva og Sandvikselva ble dessuten HNRs metode for måling av forsøpling langs vassdrag og innsjøer benyttet.

Over tre fjerdedeler av forsøplingen bestod av plast, og nesten halvparten kom fra personlig forbruk.⁹

Urbane elver-prosjektet er en del av OFs hovedprosjekt «Krafttak for en renere Oslofjord» finansiert av Miljødirektoratet.

8.3 IPSOS-undersøkelse om Rydde og frivillig opprydding

På oppdrag fra HNR gjennomførte IPSOS en undersøkelse om frivillig opprydding og bruken av Rydde i desember 2021.

Undersøkelsen viser at dugnadsånden, frivilligheten og miljøengasjementet står meget sterkt i Norge. Litt over 13% av Norges befolkning over 15 år ryddet søppel én eller flere ganger i 2021. Dette tilsvarer nærmere 600 000 personer.

Engasjementet er stort over hele landet, men det er størst i Midt- og Nord-Norge. Menn rydder mer enn kvinner, men forskjellene er små. 15% av menn og 12% av kvinner svarer at de plukket søppel i 2021. Dessuten er det flest yngre (under 24 år) og eldre (over 60 år) som rydder.

⁹ https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2022/04/Urbane-elver_enkelt sider-lowres_07.03.pdf

Ryddeaksjoner er en sosial aktivitet, og 75% av de frivillige rydder sammen med andre. Nesten halvparten av de frivillige rydder i eget nærmiljø, og to av tre svarer at de rydder langs kysten. 5% svarer at de rydder under vann. Mange rydder også i innlandet. 29% svarer at de har ryddet i skog og mark og på fjellet, og 15% av de som rydder har ryddet langs vassdrag og innsjøer.

25% av de spurte oppgir at de har deltatt på ryddeaksjon tidligere, men ble ikke med i 2021. Kun 12% oppgir dette var grunnet pandemien. Én av tre svarer at de ikke deltok i 2021 grunnet manglende invitasjon eller mangel på kjennskap til eller tilgang på ryddeaksjoner å bli med på. Like mange svarer at det ikke passet eller at de ikke hadde tid. Kun 3% av de spurte svarer at de ikke lenger ønsker å delta.

Dessverre viser undersøkelsen at svært få av de som rydder bruker det digitale ryddeverktøyet Rydde. 13% av nordmenn kjenner til Rydde, og 22% av de som rydder kjenner til verktøyet. Likevel var det kun 6% som brukte Rydde i 2021.

IPSOS-undersøkelsen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

Merkevaredirektør i Eplehuset, Marius Brevik, og medlemsansvarlig i HNR, Carl Pedersen, under overrekkelsen av årets medlem 2021. Foto: Hold Norge Rent.

8.4 Organisasjonsutvikling

HNR er en nettverksorganisasjon som inviterer til dugnad mot forsøpling gjennom medlemskap i foreningen. Vi arbeider målrettet for å være en ressurs- og kunnskapsarena for aktører som ønsker å bidra til arbeidet mot forsøpling.

Medlemsverving og medlemspleie fortsatte å være en prioritert oppgave for HNR i 2021. Målgruppene for vervearbeidet er kommuner, avfallsbransjen, miljøbevegelsen, friluftslivet og relevante bransjeorganisasjoner, stiftelser, institusjoner og bedrifter. Antall medlemmer vokser gradvis, og aktører fra alle deler av samfunnet viser interesse for å bidra til arbeidet mot forsøpling.

Tross flere utmeldinger grunnet pandemien, fikk HNR ni nye medlemmer i 2021.

MEDLEMSPLEIE

HNR har som mål å skape møteplasser for medlemmene, samt holde medlemmene løpende oppdatert med relevant informasjon.

HNR sendte ut nyhetsbrev til medlemmene ca. en gang per måned i 2021.

Årsmøtet fant sted 27. april, og høstmøtet for medlemmene fant sted 2. november. Begge møtene ble gjennomført som hybridmøter.

ÅRETS MEDLEM I HOLD NORGE RENT

Eplehuset ble kåret til årets medlem 2021 for deres engasjement og rolle i arbeidet mot forsøpling i nabolagene til deres butikker og knyttet til egne produkter. Alle Eplehusets butikker deler også ut ryddeutstyr og har adoptert området utenfor butikken gjennom Min bit av Norge-programmet (se 5.6).

9 Administrasjonen

Hold Norge Rents administrasjon er lokalisert i Nedre Vollgate 9 i Oslo, og foreningen deler fellesarealer og tekniske tjenester med Avfall Norge.

Ved utgangen av 2021 hadde HNR seks faste fulltidsstillinger, fem midlertidige fulltidsstillinger og en deltidsstilling på engasjement:

Lise Keilty Gulbransen
daglig leder

Randi Alsos
økonomi- og administrasjonsleder

Mari Mo Osterheider
fagleder for landforsøpling og kommuner

Kine Martinussen
fagleder for hav og marin forsøpling

Heidi Gromstad
prosjektleder for opprydding

Merethe Hommelsgård (fødselspermisjon)
kommunikasjonsansvarlig
Vikar: Ingvild Hafstad

Kine Lillerud
kommunikasjonsrådgiver

Carl Pedersen
medlems- og sponsoransvarlig og koordinator
Min bit av Norge

Malin Stapnes Dahl (fødselspermisjon)
prosjektleder analyse
Vikar: Sari Cunningham

Astrid Kordal Næss
prosjektleder næringsliv og arrangement

John Harald Sand
prosjektleder Refusjonsordningen og prosjektmedarbeider Rydde

Yvonne Hagesether
ryddevert og prosjektmedarbeider kartlegging

STUDIETUR

Hvert år drar HNRs administrasjon på studietur for å øke foreningens kunnskap og kompetanse om forsøpling og miljøene som arbeider mot forsøpling.

I 2021 ble studieturen avlyst grunnet utfordringer knyttet til pandemien. Denne ble erstattet med en todagers utflukt til Ringerike. Under utflukten gjennomførte vi kartlegging langs Tyrifjorden og en tetrydding langs vei.

10 Årsregnskap

I 2021 ble Hold Norge Rent medlemmer av Innsamlingskontrollen, og foreningen har gått over til aktivitetsregnskap.

ANSKAFFEDE MIDLER	
Medlemskontingent	928 875
Driftstilskudd	2 020 640
Tilskudd/støtte øremerket	14 081 211
Innsamlede midler, gaver m.m.	2 276 318
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	4 156 269
Sum anskaffede midler	23 463 312
FORBRUKTE MIDLER	
Kostnader til anskaffelse av midler	410 830
Kostnader til organisasjonens formål	18 648 466
Administrasjonskostnader	2 478 376
Sum forbrukte midler	21 537 675
Aktivitetsresultat	1 925 637
DISPONERINGER AV FORMÅLSKAPITAL	
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	1 000 000
Annen formålskapital	925 637
Sum overføringer	1 925 637

Appendiks 1

Før fuglene kommer- avdelinger

FFK har avdelinger på følgende steder:

- FFK Oslofjorden under ledelse av Oslofjordens Friluftsråd
- FFK Oppland i regi av Naturvernforbundet i Lillehammer
- FFK Agder i regi av Våre Strender, Naturvernforbundet og Norsk Zoologisk Forening Sørlandsavdelingen
- FFK Rogaland i regi av Jæren Friluftsråd, Ryfylke Friluftsråd, Clean Shores Global og Strandryddeaksjon Haugalandet
- FFK Vestland under ledelse av Bergen og Omland Friluftsråd og Norges Miljøvernforbund
- FFK Sogn og Fjordane under ledelse av Fjordane Friluftsråd
- FFK Møre og Romsdal i regi av Runde Miljøsentere
- FFK Trøndelag i regi av Mausund Feltstasjon
- FFK Troms under ledelse av Ren Kyst
- FFK Finnmark i regi av Vadsø Atletklubb

Appendiks 2: Oversikt over adopterte områder per 31. desember 2021

Fylke	Adopsjonsgruppe	Adopsjonsområde	Kommune
Agder	Kringsjå Skole	Kvarenesstranda / Kvarodden	Kristiansand
Agder	Karistranda	Karistranda	Kristiansand
Agder	Songvaar Fyrs Venner	Hellersøya i Søgne	Kristiansand
Agder	Hold Fidjelandsvannet rent	Fidjelandsvannet	Sirdal
Agder	Ryvingens venner	Ryvingen	Lindesnes
Agder	Planetpatroljen	Karistranda	Kristiansand
Agder	Våre Strender	Hoveodden ytre	Arendal
Agder	Våre Strender	Vikkilen	Grimstad
Agder	Våre Strender	Hellsviga	Arendal
Agder	Våre Strender	Graudviga	Arendal
Agder	Våre Strender	Fagerhei	Tvedestrand
Agder	Norlandia solstua barnehage	Havikstranda	Farsund
Agder	Moava AS	Kjellviga	Grimstad
Agder	Våre Strender	Ærøya	Arendal
Agder	Normannvik Vel	Normannvik	Tvedestrand
Agder	TeamTec	Ytre Speken	Tvedestrand
Agder	Alve Vel	Timmerstø	Arendal
Agder	Cecilie Holm Nilsen familie	Ausa, Langviga, Lillehavn på Hisøya	Arendal
Agder	Nedenes skole	Jerkholmen	Arendal
Agder	Bjelland Fiskeforening	Bottstangen	Arendal
Agder	StFranciskus skole	Kittelsbukta	Arendal
Agder	Kileheia United	Skarekilen	Arendal
Agder	Familie Bø-Merland	Dyviga	Arendal
Agder	DNB Eiendom	Storesand	Grimstad
Agder	Drottningsborg VGS	Drotningviga	Grimstad
Agder	Familie Flaath	Semskilen	Grimstad
Agder	Fevik 1. speidergruppe Speideren	Grefstadviga	Grimstad
Agder	Frode Repstad	Indre Maløya	Grimstad
Agder	Grimstad Motorbåtforening	Grømbukta	Grimstad
Agder	Grimstad MSK Speidergruppe	Lille Groos	Grimstad
Agder	Grimstad uten Søppel	Grooseneset	Grimstad
Agder	Homborsund Fyrs Venner	Grønningen og Store Grønningen	Grimstad
Agder	Jappa skole	Goosebekken	Grimstad
Agder	Lille Lyngør	Ytre Maløya	Grimstad
Agder	Moava AS	Kjellviga	Grimstad
Agder	St. Franciskus barneskole	Hasseltangen	Grimstad
Agder	Stine Sofie Stiftelsen	Herøysund	Grimstad
Agder	Strand Hotell	Strand Hotel	Grimstad
Agder	Voksskolen	Morviga	Grimstad
Agder	Lyngmyr U. skole 9. trinn	Bertesnes	Tvedestrand
Agder	Aust-Agder Turistforening	Lyngør	Tvedestrand
Agder	Drømmevika og Blåbærskogen naturbarnehager	Furøya	Tvedestrand
Agder	Dypvåg barneskole 4. og 6. trinn	Dypvåg brygge	Tvedestrand
Agder	Dypvåg Vel	Halsholmene	Tvedestrand
Agder	Familie Stub	Langholmen	Tvedestrand
Agder	Gjeving Vel	Vestre Flatskjæra	Tvedestrand
Agder	Horness Skog og havkajak	Store Pærene	Tvedestrand
Agder	Kjøpmann Pedersen	Lange Terneskjær	Tvedestrand
Agder	KOTE Null	Trollkolholmene	Tvedestrand
Agder	Lyngørporten Hotell	Einarsvika	Tvedestrand
Agder	Made on Sandøya	Kvernskjærholmene	Tvedestrand
Agder	Ragg	Mærholmen	Tvedestrand
Agder	Songe Motorbåtforening	Kvitebergholmen	Tvedestrand
Agder	Veste Sandøya Barnehage	Østre Håholmene	Tvedestrand
Agder	Team Skibefjeld	Spekbukta	Tvedestrand
Agder	Sandum skole	Hove	Arendal
Agder	Krabben Ryddelag	Røykpynten	Arendal
Agder	Caroline Julie Jensdatter Helljesen	Flødevigen	Arendal
Agder	Våre Strender - Frisøyas venner	Frisøy	Arendal
Agder	GUP	Lille Gjessøya	Arendal
Agder	Fremtiden i Våre Hender Arendal	Spornesstranda	Arendal
Agder	GARD AS	Merde	Arendal
Agder	NOF Aust-Agder	Bjellandstranda	Arendal
Agder	Buøyas venner - Våre Strender	Buøen	Arendal

Fylke	Adopsjonsgruppe	Adopsjonsområde	Kommune
Agder	Våre Strender	Tromlingene	Arendal
Agder	Våre Strender - Roligheden Skole	Nerte	Arendal
Innlandet	Lund SFO	Lund skole og SFO	Løten
Innlandet	Plastpiratene Innlandet	Oppstad	Sør-Odal
Møre og Romsdal	Valanryddegruppe	Valan	Kristiansund
Møre og Romsdal	Plastfritt Hav	Grasøya	Ulstein
Møre og Romsdal	BTS gjeng	Mørkeset	Ålesund
Møre og Romsdal	Optimar AS	Kalvøya	Ålesund
Møre og Romsdal	Nordic Wildfish	Oksebåsen	Giske
Nordland	Miljøagentene Andøy	Merkesfjæra	Andøy
Nordland	Tronesvaktene	Troneshukken	Sortland
Nordland	Tangsprellen barnehage	Naustvika	Øksnes
Nordland	Familien Glum	Kjerringvasstjøna	Hamarøy
Nordland	Larsvikas venner	Larsvika	Bodø
Nordland	Pedersen/Martinsen	Snarsetveien	Bø
Nordland	Lauksund	Lauksund/Ulvøy sør	Hadsel
Nordland	CIMORAE NORDLYSKVAIAR	Kakevika	Beiarn
Nordland	Kystlaget Salta	Paradisbukta	Bodø
Oslo	Oslo Kajakklubb	Bestumkilen	Oslo
Oslo	Oslo venn	Bygdøy sjøbåd	Oslo
Oslo	Bjørsvika	Oslo	Oslo
Oslo	448C	Gressholmen	Oslo
Oslo	The Fjord Clean Up	Aker Brygge / Tjuvholmen	Oslo
Oslo	Heidi og Eirik rydder	Tunfaret	Oslo
Oslo	KNS Seilingsenter Ulabrand	KNS Seilingsenter Ulabrand	Oslo
Oslo	SFS	Østensjøvannet	Oslo
Oslo	SFS 2	Steinbruvannet	Oslo
Oslo	Paradisskogen	Paradisskogen	Oslo
Oslo	Sens Arbeidsinkludering	Sagene Torshov	Oslo
Rogaland	Norlights Montessoriskole Stavanger	Solastranden	Sola
Rogaland	Løyningsvågens ryddegruppe	Løyningsvågen	Eigersund
Rogaland	Karmøy kommunes Miljøpatrulje	Tjøsvollvatnet	Karmøy
Rogaland	Gunnar Forus	Snekka	Sandnes
Rogaland	Sea'd	Godalen	Stavanger
Rogaland	Sea'd	De Gamle Dokkene	Stavanger
Rogaland	British International School Stavanger	Vaulen bade plass	Stavanger
Rogaland	Gauteseteskole Kull 2007	Heddå, Skoleskogen	Stavanger
Rogaland	Tananger ungdomsskole	Tananger	Sola
Rogaland	Team Sverd i fjell	Mølleberget	Stavanger
Troms og Finnmark	Ren Kyst	Røssholmen	Tromsø
Troms og Finnmark	Ren Kyst	Grindøya	Tromsø
Troms og Finnmark	Tromsø havpadleklubb	Store Grindøya	Tromsø
Troms og Finnmark	Vadsø atletklubb	Vadsøya natur og kulturminneområde	Vadsø
Troms og Finnmark	Skjåvika	Skjåvika	Tromsø
Troms og Finnmark	Team Storvika	Storvika	Senja
Troms og Finnmark	Kåfjord Bygdelag	Auskarnes	Alta
Troms og Finnmark	Svinøya's venner	Svinøya	Vardø
Troms og Finnmark	Valvika Explorers	Valvika	Harstad
Troms og Finnmark	Ann Kristins sankthans-vik	Vargvika øst	Berlevåg
Troms og Finnmark	Miljøaksjon Balsfjord	Sørkjøleira naturreservat	Balsfjord
Troms og Finnmark	Vanna Montessoriskole	Vannareid	Karlsøy
Troms og Finnmark	Mellomtrinn Hansnesskole	Grågårdsbukta	Karlsøy
Troms og Finnmark	7 trinn Skjervøy barneskole	Finneidet	Skjervøy
Troms og Finnmark	Forsøl Barnehage	Sandbukta	Hammerfest

Fylke	Adopsjonsgruppe	Adopsjonsområde	Kommune
Troms og Finnmark	Tømmernes Gårds- og naturbarnehage	Bessikroken	Nordreisa
Troms og Finnmark	Bo Eide	Kjerkekeilla	Tromsø
Troms og Finnmark	Santa Movika strand	Movika Nord for Krokeldalen	Tromsø
Troms og Finnmark	Prestøya barnehage	Bjørkeveien	Sør-Varanger
Troms og Finnmark	Saltkråka	Sandstrand	Tjeldsund
Troms og Finnmark	Rossmollfjæra	Fiskergata	Hammerfest
Troms og Finnmark	Saria R.Ahmadi	Storberget og laupstad stranda	Ibestad
Troms og Finnmark	Kongsbakken videregående skole	Fjæra ved flyplassen, Langnes	Måsøy
Trøndelag	Torp	Torpbakken	Malvik
Trøndelag	Kidney-rescue	Elsterparken	Trondheim
Trøndelag	Midtsand Vel	Midtsand	Malvik
Trøndelag	Stranddama	Djupvika	Frøya
Trøndelag	Ottesua	LitjSauholmen	Frøya
Trøndelag	Naturvernforbundet i Namdalen	Nordsjøkåren	Namsos
Vestfold og Telemark	SydHavna Vel	Malurtodden	Færder
Vestfold og Telemark	Stølestranda ryddelag	Stølestranda	Kragerø
Vestfold og Telemark	Langesundsfjorden kystlag	Stranda	Bamble
Vestfold og Telemark	Holtan ungdomsskole	Langgrunn	Horten
Vestfold og Telemark	Fannys Adopsjonsgruppe	Båtstangveien	Sandefjord
Vestfold og Telemark	For fremtiden	Hellesøya	Sandefjord
Vestfold og Telemark	For fremtiden	Havneholmen	Sandefjord
Vestfold og Telemark	Sandefjord Dykkerklubb	Svenner	Larvik
Vestfold og Telemark	Vestfold Kiteklubb	Hvittensand	Larvik
Vestfold og Telemark	FjordenIB2	Granholmen	Sandefjord
Vestfold og Telemark	FjordenIB3	Skjellvika	Sandefjord
Vestfold og Telemark	FjordenIB1	Seilerholmen	Sandefjord
Vestfold og Telemark	Frelsesarmeen Skjærgårds-tjeneste Tønsberg	Masseløy	Færder
Vestfold og Telemark	Brukerutvalget på Langøy-tangen fyr	Langøy-tangen	Bamble
Vestfold og Telemark	Flint tønsberg håndball	Narverødveien	Tønsberg
Vestfold og Telemark	INEOS O&P NORGE	Havneskjæra	Bamble
Vestfold og Telemark	Vera Mansion & Strandrydding	Strandinga	Sandefjord
Vestfold og Telemark	Svinevika strandryddelag	Svinevika	Larvik
Vestfold og Telemark	Sandvika fritt for strandsøppel	Sandvika	Larvik
Vestfold og Telemark	Gjøklep ungdomsskole	Gjøklep ungdomsskole	Holmestrand
Vestfold og Telemark	Smørbergstranda	Smørbergstranda	Tønsberg
Vestfold og Telemark	Sandefjord Dykkerklubb	Ravnereiråsen	Sandefjord
Vestfold og Telemark	Sandefjord Dykkerklubb	Sandvikodden	Larvik
Vestfold og Telemark	Sandefjord Dykkerklubb	Rauer	Larvik
Vestfold og Telemark	Larvik Dykkeklubb	Vadskjæret og Tollerodden	Larvik
Vestfold og Telemark	Larvik Dykkeklubb	Gonsbukta og Pelikanbukta	Larvik
Vestfold og Telemark	Team Presterødskilen	Presterødskilen	Tønsberg
Vestland	Gåsneset ryddelag	Gåsneset	Austevoll
Vestland	Sotra Rotary	Balsvågen	Øygarden
Vestland	Spireviken lille	Spireviken lille	Bjørnafjorden
Vestland	Holsnøy Kystlag	Kletten	Alver
Vestland	Lamholmen	Lamholmen	Austrheim

Fylke	Adopsjonsgruppe	Adopsjonsområde	Kommune
Vestland	Clean Shores Bergen	StoreLungegårdsvannet	Bergen
Vestland	Vangnes Fjord Driftwood	Vangnes kaien	Modalen
Vestland	Halkidis	Iglavatnet	Bergen
Vestland	Solidaridad Hispana	Fagerneset	Bergen
Vestland	Min bit av Osterøy	Søre del av Osterøy	Osterøy
Vestland	Norges Miljøvernforbund	Gulletåna	Øygarden
Vestland	Tam Njff hordaland	Skogsosen	Øygarden
Vestland	Bergen og Omland Friluftsråd	Helleneset	Bergen
Vestland	Bautens venner	Indre Kvalheim	Kinn
Vestland	Naturvernstudentene i Bergen	Høyden	Bergen
Viken	Orkla Home and Personal Care	Bjørnebukta, Håøya	Frogn
Viken	Oslofjordens Friluftsråd	Nordre Langåra	Asker
Viken	Drøbak kajakklubb	Håøya sør-sørvest	Frogn
Viken	Nesodden Kajakklubb	Søndre Skjælholmen	Nesodden
Viken	Naturvernforbundet i Halden	Revodden i Halden	Halden
Viken	Haldens Flittige Hjelper	Eskeviken fra Sauøysundet til Engevika	Halden
Viken	Strandryddeaksjonen	Tyska og Hollenderen	Halden
Viken	Fet Svømmeklubb	Gansbruket	Lillestrøm
Viken	Kobbekjær ryddegruppe	Kobbekjær	Asker
Viken	Hold Norge Rent	Nitelva - Sørlivika	Lillestrøm
Viken	Plast Piratene Sørøst	Hutholmsundet	Fredrikstad
Viken	Four Seasons	Skomakerskjæra	Hvaler
Viken	The Litias Oslo	Gamle Mossevei	Nordre Follo
Viken	Risens venner	Suselia og Risdalsåsen	Drammen

Appendiks 3: Hold Norge Rents prinsippprogram mot forsøpling

Vedtatt av styret i HNR 28. september 2021

Hold Norge Rents arbeid tar utgangspunkt i forurensingsloven, forurensingsforskriften og avfallsforskriften, og er basert på bestemmelsene om at forurenser betaler og at kommunen er forsøplingsmyndighet.

Frivilligheten har en sentral og viktig rolle i arbeidet mot forsøpling, og Hold Norge Rent skal arbeide for å ivareta denne rollen.

Hold Norge Rents virksomhet er forankret i FNs bærekraftsmål med særlig fokus på følgende mål:

6 Rent vann og gode sanitærforhold

Delmål 6.3: Innen 2030 sørge for bedre vannkvalitet ved å redusere forurensning, avskaffe avfallsdumping og mest mulig begrense utslipp av farlige kjemikalier og materialer, halvere andelen ubehandlet spillvann og i vesentlig grad øke gjenvinning og trygg ombruk på verdensbasis.

11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Delmål 11.6: Innen 2030 redusere byenes og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet (målt per innbygger), med særlig vekt på luftkvalitet og avfallshåndtering i offentlig eller privat regi.

12 Ansvarlig forbruk og produksjon

Delmål 12.4: Innen 2020 oppnå en mer miljøvennlig forvaltning av kjemikalier og alle former for avfall gjennom hele livssyklusen, i samsvar med internasjonalt vedtatte rammeverk, og betydelig redusere utslipp av kjemikalier og avfall til luft, vann og jord for mest mulig å begrense skadevirkningene for folkehelsen og for miljøet.

Delmål 12.5: Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk.

14 Livet i havet

Delmål 14.1: Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, inkludert marin forsøpling og utslipp av næringsalter.

15 Livet på land

Delmål 15.1: Innen 2020 sikre bevaring, gjenoppretting og bærekraftig bruk av ferskvannsbaserte økosystemer og tjenester som benytter seg av disse økosystemene, på land i innlandsområder, særlig skoger, våtmarker, fjell og tørre områder, i samsvar med forpliktelser i henhold til internasjonale avtaler.

17 Samarbeid for å nå målene

Delmål 17.16: Styrke det globale partnerskapet for bærekraftig utvikling og understøtte det med partnerskap mellom flere interessenter som kan mobilisere og dele kunnskap, ekspertise, teknologi og finansielle ressurser, for å bidra til at alle land, særlig utviklingslandene, oppnår bærekraftsmålene.

Delmål 17.17: Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier.

Hold Norge Rents prinsipper skal bidra til å sikre en sirkulær økonomi og er basert på en nullvisjon for forsøpling lokalt, nasjonalt og globalt både på land og i havet uansett materiale og produkt.

Med utgangspunkt i overstående ligger følgende prinsipper til grunn for Hold Norge Rents arbeid mot forsøpling:

1. Offentlig, privat og frivillig sektor har alle et ansvar for å bekjempe forsøpling.
2. Arbeidet mot forsøpling må ta utgangspunkt i en helhetlig nasjonal strategi mot forsøpling.
3. Marin forsøpling, forsøpling i vann og forsøpling på land må likestilles.
4. Arbeidet mot forsøpling må gjennomføres i et helhetlig klima- og miljøperspektiv og i tråd med målene i avfallspyramiden.
5. Arbeidet mot forsøpling må baseres på kunnskap om og innsikt i både kildene og årsakene til forsøpling.
6. Forsøplingssituasjonen i Norge må overvåkes for å sikre kunnskap om kildene og om omfang og tilsig av forsøpling og for å utvikle og implementere målrettede tiltak og måle effekten av tiltakene.
7. Kildene til forsøpling må delta i arbeidet med å identifisere årsaker til, finne løsninger på og iverksette tiltak mot forsøpling.
8. Aktører i både privat, offentlig og frivillig sektor må vurdere forsøplingsrisiko i forbindelse med egen virksomhet og/eller egne produkter og iverksette tiltak for å minimere identifisert risiko.
9. Forsøpling, mangelfull håndtering av søppel og ulovlig håndtering av avfall må få konsekvenser for forurenser og straffefølges hvis nødvendig.
10. Nedbrytbare materialer må kun benyttes som tiltak mot forsøpling når det ikke finnes alternativer som effektivt kan adressere identifisert forsøplingsrisiko.
11. Formidling må ikke gi inntrykk av at det er uproblematisk om emballasje og produkter kommer på avveie.
12. Norge må bidra aktivt internasjonalt i arbeidet mot forsøpling for å sikre en felles global innsats og for å bistå land med store forsøplingsutfordringer.

Tusen takk til våre samarbeidspartnere og til alle som støttet vårt arbeid i 2021

Grønt Punkt Norge

NORRØNA

plukkposen

RAGN SELLS
En del av kretsløpet

 Sirkel

 Skagerak
Energi

 telenor yng

coop
Norge SA

 essity

Hold Norge Rents arbeid ble også støttet av Norges sjømatråd i 2021.